



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. kesäkuuta 2022
(OR. fr, en)

9760/22

ECOFIN 549
UEM 153
SOC 344
EMPL 226
COMPET 447
ENV 545
EDUC 217
RECH 340
ENER 256
JAI 810
GENDER 89
ANTIDISCRIM 69
JEUN 100
SAN 345

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Kom:n asiak. nro:	9412/22 - COM(2022) 604 final
Asia:	Suositus: NEUVOSTON SUOSITUS Kyproksen vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2022) 604 final perustuva, neuvoston eri komiteoiden tarkistama ja hyväksymä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS

Kyproksen vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241³, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Tukivälineellä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää ja digitaalista siirtymää tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien palautumiskykyä ja potentiaalista kasvua. Se auttaa myös vahvistamaan julkisen talouden kestävyyttä ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitetään kesäkuussa 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta. Hyväksyminen käynnisti vuoden 2022 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä otettiin asianmukaisesti huomioon 7 päivänä toukokuuta 2021 allekirjoitettu Porton sosiaalinen sitoumus jatkaa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 julistaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 25 päivänä maaliskuuta 2022 painopisteet vuoden 2022 kestävästä kasvun selvitystä varten. Komissio hyväksyi 24 päivänä marraskuuta 2021 myös asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella annettavan varoituskäytäntöä koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Kypros kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi lisäksi euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2022 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen⁴, jäljempänä 'euroalueen talouspolitiikkaa koskeva vuoden 2022 suositus', 5 päivänä huhtikuuta 2022 ja yhteisen työllisyysraportin 14 päivänä maaliskuuta 2022.

⁴ Neuvoston suositus, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2022, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Geopoliittinen ja taloudellinen tilanne on muuttunut merkittävästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan maailmanlaajuisen pandemian jälkimainingeissa. Hyökkäyksen vaikutus jäsenvaltioiden talouksiin on näkynyt muun muassa energian, elintarvikkeiden ja raaka-aineiden hintojen nousuna ja kasvunäkymien heikentymisenä. Energian hintojen nousu vaikuttaa erityisen raskaasti kaikkein haavoittuvimpiin kotitalouksiin, jotka ovat energiaköyhiä tai vaarassa joutua energiaköyhyyteen, sekä yrityksiin, jotka ovat kaikkein haavoittuvimpia energian hintojen nousulle. Unioniin on myös virrannut ennennäkemätön määrä Ukrainasta pakenevia. Venäjän hyökkäyssodasta aiheutuneet taloudelliset vaikutukset ovat kohdistuneet jäsenvaltioihin epäsymmetrisesti. Neuvoston direktiivi 2001/55/EY⁵ otettiin tässä tilanteessa 4 päivänä maaliskuuta 2022 ensimmäistä kertaa käyttöön neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2022/382⁶. Ukrainasta pakeneville myönnetään direktiivin perusteella oikeus oleskella laillisesti unionissa sekä oikeus hakeutua koulutukseen, työmarkkinoille ja terveydenhuoltoon, saada asunto ja käyttää sosiaalipalveluita.

⁵ Neuvoston direktiivi 2001/55/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2001, vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukottaisen maahantulon tilanteissa, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi (EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁶ Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/382, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2022, Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukottaisen maahantulon tilanteen toteamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta (EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) Koska taloudellinen ja geopoliittinen tilanne on muuttumassa nopeasti, vuonna 2022 aloitetaan uudelleen talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon kuuluva laaja talous- ja työllisyyspolitiikan koordinointi, ja ohjausjaksoa kehitetään elpymis- ja palautumistukivälineen toteuttamisvaatimusten mukaisesti siten kuin vuotta 2022 koskevassa vuotuisessa selvityksessä kestävästä kasvusta selostetaan. Hyväksytyjen elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano on olennaisen tärkeää talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kokonaisuudessaan tai merkittävältä osin kohdistuvat vuosien 2019 ja 2020 talouspolitiikan eurooppalaisilla ohjausjaksoilla annettuihin maakohtaisiin suosituksiin. Vuosien 2019 ja 2020 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä, kun elpymis- ja palautumissuunnitelmia tarkistetaan, päivitetään tai muutetaan asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti, niiden muiden maakohtaisten suositusten lisäksi, joita on mahdollisesti annettu tällaisen tarkistetun, päivitetyn tai muutetun suunnitelman toimittamispäivään mennessä.
- (5) Vakaus- ja kasvusopimuksen yleinen poikkeuslauseke on ollut aktivoituna maaliskuusta 2020. Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa "Vuosi covid-19-pandemian alkamisesta – finanssipoliittiset toimet", että päätös yleisen poikkeuslausekkeen deaktivoinnista tai sen soveltamisen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Talousnäkymien lisääntynyt epävarmuus ja suuret heikkenemisriskit sodan jatkuessa Euroopassa, ennennäkemätön energian hintojen nousu ja jatkuvat toimitusketjujen häiriöt edellyttävät vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamista vuonna 2023.

- (6) Kyproksen vuoden 2021 vakausohjelmasta 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen⁷ mukaisesti finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan tällä hetkellä muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä, ja joissa ei ole mukana covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) mutta joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin, (avustuksilla) ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot, suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun⁸. Sen arvioimiseksi, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän ja digitaalisen siirtymän kanssa, huomiota kiinnitetään finanssipolitiikan kokonaisviritystä laajemmin myös kansallisesti rahoitettujen⁹ juoksevien perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja covid-19-kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) ja investointien kehitykseen.

⁷ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kyproksen vuoden 2021 vakausohjelmasta, EUVL C 304, 29.7.2021, s. 58.

⁸ Tässä suosituksessa esitetyt finanssipolitiikan viritystä ja sen osatekijöitä koskevat arviot ovat komission arvioita, jotka perustuvat komission kevään 2022 talousennusteen perustana oleviin oletuksiin. Komission arviot keskipitkän aikavälin potentiaalisesta kasvusta eivät sisällä myönteisiä vaikutuksia elpymis- ja palautumissuunnitelmaan kuuluvista uudistuksista, jotka voivat vauhdittaa potentiaalista kasvua.

⁹ Joita ei rahoiteta elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla eikä muilla unionin varoilla.

- (7) Komissio hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2022 tiedonannon, jossa annetaan laajaa finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2023, jäljempänä 'finanssipoliittinen ohjaus', ja jolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja siten vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komission mielestä vaikuttaa asianmukaiselta, että vuonna 2023 siirrytään talven 2022 talousennusteen makrotalouden näkymien perusteella kasvua tukevasta vuosien 2020–2022 finanssipolitiikan kokonaisvirityksestä pitkälti neutraaliin finanssipolitiikan kokonaisviritykseen, mutta samalla on oltava valmiina reagoimaan muuttuvaan taloustilanteeseen. Komissio ilmoitti, että vuotta 2023 koskevia finanssipoliittisia suosituksia olisi edelleen eriytettävä jäsenvaltiokohtaisesti ja niissä olisi otettava huomioon mahdolliset maiden väliset heijastusvaikutukset. Komissio kehotti jäsenvaltioita ottamaan tämän ohjauksen huomioon vakaus- ja lähentymisohjelmissaan. Komissio sitoutui seuraamaan tiiviisti talouden kehitystä ja mukauttamaan ohjaustaan tarvittaessa ja viimeistään toukokuun 2022 lopussa esittämässään talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketissa.
- (8) Vuotta 2023 koskevissa finanssipoliittisissa suosituksissa otetaan finanssipoliittisen ohjauksen perusteella huomioon heikentyneet talousnäkymät, lisääntynyt epävarmuus ja muut heikkenemisriskit sekä komission vuoden 2022 talven talousennusteeseen verrattuna nopeampi inflaatio. Näiden seikkojen perusteella finanssipoliittisilla toimilla on lisättävä julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ja ylläpidettävä heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien ostovoimaa, jotta voidaan lievittää energian hintojen nousun vaikutuksia ja hillitä kerrannaisvaikutuksista johtuvia inflaatiopaineita kohdennettujen ja väliaikaisten toimenpiteiden avulla. Finanssipolitiikan on pysyttävä ketteränä, jotta sitä voidaan mukauttaa nopeasti muuttuviin olosuhteisiin, mukaan lukien puolustus- ja turvallisuusalan haasteisiin, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaa vastaan, ja sitä on eriytettävä jäsenvaltioittain finanssipoliittisen ja taloudellisen tilanteen mukaan ottaen huomioon muun muassa altistuminen kriisille ja Ukrainasta pakenevien maahantulo.

- (9) Kypros toimitti 17 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio on arvioinut asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä¹⁰. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti hyväksytty komission päätös siitä, että Kypros on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.
- (10) Kypros toimitti vuoden 2022 kansallisen uudistusohjelmansa 5 päivänä toukokuuta 2022 ja vakausohjelmansa 2 päivänä toukokuuta 2022 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2022 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Kyproksen puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

¹⁰ ST 10686/2021 INIT; ST 10686/2021 ADD 1.

- (11) Komissio julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022 Kyprosta koskevan vuoden 2022 maaraaportin. Siinä arvioitiin Kyproksen edistymistä neuvoston vuosina 2019, 2020 ja 2021 hyväksymien asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja arvioitiin elpymisen ja palautumisen tulostaulun pohjalta, miten Kypros on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraaportissa määritettiin puutteita eli haasteita, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata lainkaan tai joihin vastataan vain osittain, sekä uusia ja kehittymässä olevia haasteita, kuten haasteet, jotka johtuvat Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Maaraaportissa arvioitiin myös Kyproksen edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.
- (12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Kyproksesta perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 23 päivänä toukokuuta 2022. Komissio päätteli, että Kyproksen makrotaloudessa on liiallisia epätasapainoja. Erityisesti suuri vaihtotaseen alijäämä kasvoi merkittävästi covid-19-kriisin aikana, mikä aiheutti lisärasitteita ulkomaiselle, julkiselle ja yksityiselle velalle, jotka olivat jo ennestään suuria, samalla kun rahoituslalla on edelleen suuri määrä järjestämättömiä lainoja, vaikka niiden määrä onkin huomattavasti vähentynyt.

- (13) Neuvosto suositti 20 päivänä heinäkuuta 2020 antamassaan suosituksessa¹¹, että Kypros toteuttaisi vuosina 2020 ja 2021 yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Kypros harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja. Vuonna 2021 Kyproksen julkisen talouden alijäämä supistui Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan 1,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2020 oli ollut 5,8 prosenttia. Kyproksen finanssipoliittiset toimet tukivat talouden elpymistä vuonna 2021, ja väliaikaiset hätätoimenpiteet pienenivät vuosien 2020 ja 2021 välillä 3,6 prosentista 3,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Kyproksen vuonna 2021 toteuttamat toimenpiteet olivat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä. Julkisen talouden velka supistui vuonna 2021 Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan 103,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2020 oli ollut 115,0 prosenttia.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Kyproksen vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 82).

- (14) Vuoden 2022 vakausohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on realistinen. Hallitus ennustaa reaalisena BKT:n kasvavan 2,7 prosenttia vuonna 2022 ja 3,8 prosenttia vuonna 2023. Sen sijaan komission kevään 2022 talousennusteen mukaan reaalisena BKT:n kasvu on vähäisempää eli 2,3 prosenttia vuonna 2022 ja 3,5 prosenttia vuonna 2023, mikä johtuu pääasiassa siitä, että komission ennusteen mukaan ulkomainen kysyntä on odotettua heikompaa, jolloin nettoviennin vaikutus on negatiivinen verrattuna vuoden 2022 vakausohjelman mukaiseen vaimeaan vaikutukseen. Hallitus odottaa vuoden 2022 vakausohjelmassaan, että Kypros saavuttaa tasapainoisen julkisen talouden rahoitusaseman vuonna 2022 ja 0,4 prosentin ylijäämän suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Tilanteen paraneminen vuonna 2022 johtuu pääasiassa useimpien hätätoimenpiteiden purkamisesta. Julkisen talouden velan odotetaan vuoden 2022 vakausohjelman mukaan supistuvan 93,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 ja 88,2 prosenttiin vuoteen 2023 mennessä. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 0,3 prosenttia vuonna 2022 ja 0,2 prosenttia vuonna 2023. Alijäämä on vuoden 2022 vakausohjelmassa ennakoitua pienempi, mikä johtuu pääasiassa komission ennusteen varovaisemmista verotuloennusteista. Komission kevään 2022 talousennusteessa julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on pitkälti samankaltainen, 93,9 prosenttia vuonna 2022 ja 88,8 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan keskipitkän aikavälin (keskimäärin kymmenen vuoden) potentiaalisen tuotannon kasvun arvioidaan olevan 2,6 prosenttia. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voivat vauhdittaa Kyproksen talouden potentiaalista kasvua.

- (15) Hallitus on vuonna 2022 luopunut suurimmasta osasta covid-19-kriisin takia toteutetuista toimenpiteistä, joten väliaikaisten hätätoimenpiteiden ennakoitaan supistuvan 0,4 prosenttiin vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 3,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi hyväksytyt toimenpiteet vaikuttavat julkisen talouden alijäämään. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset toimenpiteet ovat suhteessa BKT:hen 0,2 prosenttia vuonna 2022 ja vuonna 2023 niistä lienee luovuttu¹². Nämä toimenpiteet koostuvat pääasiassa sosiaalisista tulonsiirroista köyhemmille kotitalouksille, energiankulutuksesta kannettavien välillisten verojen kevennyksistä sekä vähittäis- ja tukkuhintojen hintakatoista. Toimenpiteiden on ilmoitettu olevan väliaikaisia. Jos energian hinnat pysyvät kuitenkin korkeina myös vuonna 2023, joitakin näistä toimenpiteistä voitaisiin jatkaa. Osaa näistä toimenpiteistä ei ole kohdennettu. Tällaisia ovat etenkin kotitalouksien sähkölaskujen verokannan, kuluttajahintojen ja öljyn valmisteverojen alentaminen. Julkisen talouden alijäämään vaikuttavat myös kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille. Komission kevään 2022 talousennusteen mukaan kyseiset kustannukset ovat vuonna 2022 0,1 prosenttia ja vuonna 2023 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen.¹³

¹² Luvut kuvaavat syksyn 2021 jälkeen toteutettujen toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹³ Ukrainasta unioniin pakenevien kokonaismäärän oletetaan nousevan asteittain 6 miljoonaan vuoden 2022 loppuun mennessä, ja arvio heidän maantieteellisestä sijoittautumisestaan perustuu tämänhetkisen maahanmuuttajayhteisön kokoon, vastaanottavan jäsenvaltion suhteelliseen väkilukuun ja siihen, mihin Ukrainasta unioniin paenneet ovat tosiasiallisesti sijoittautuneet maaliskuusta 2022 alkaen. Arviot talousarviokustannuksista henkeä kohti perustuvat komission yhteisen tutkimuskeskuksen Euromod-mikrosimulaatiomalliin, jossa otetaan huomioon sekä käteisetuudet, joihin maahan tulleilla voi olla oikeus, että luontoissuoritukset, kuten koulutus ja terveydenhuolto.

- (16) Neuvosto suositti 18 päivänä kesäkuuta 2021 antamassaan suosituksessa, että Kypros varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja. Neuvosto suositti myös, että Kypros harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä, ja samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi.
- (17) Komission kevään 2022 talousennusteen ja Kyproksen vuoden 2022 vakausohjelmaan sisältyvien tietojen mukaan finanssipolitiikan virityksen ennakoitaan vuonna 2022 olevan kiristävä, +0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, vaikka neuvosto suositti kasvua tukevaa viritystä¹⁴. Kypros aikoo jatkaa elpymisen tukemista hyödyntämällä elpymis- ja palautumistukivälinettä lisäinvestointien rahoittamiseen neuvoston suosituksen mukaisesti. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan kasvavan 0,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2021 verrattuna. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttiyksikköä vuonna 2022.¹⁵ Sen vuoksi Kypros ei aio jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas ennakoitaan olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen vuonna 2022 vaikutus, joka on 1,1 prosenttiyksikköä. Tässä ovat mukana energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi toteutettavien toimenpiteiden lisävaikutus (0,1 % suhteessa BKT:hen) sekä kustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille (0,1 % suhteessa BKT:hen).

¹⁴ Positiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on pienempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan kiristävä.

¹⁵ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (18) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2022 talousennusteen mukaan +0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana¹⁶. Kyproksen ennakoitaan jatkavan elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten käyttöä vuonna 2023 elpymistä tukevien lisäinvestointien rahoittamiseen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen talouden toimeliaisuuteen arvioidaan kasvavan 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuoteen 2022 verrattuna. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä vuonna 2023¹⁷. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) taas ennakoitaan vuonna 2023 olevan finanssipolitiikan kokonaisviritykseen pitkälti neutraali vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä. Tässä ovat mukana energian hintojen nousun vuoksi toteutettujen toimenpiteiden asteittaisen päättymisen vaikutus (0,2 % suhteessa BKT:hen) sekä lisäkustannukset, joita aiheutuu tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille (0,1 % suhteessa BKT:hen).
- (19) Vuoden 2022 vakausohjelmassa julkisen talouden ylijäämän odotetaan kasvavan asteittain 1,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja 1,7 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Julkisen talouden alijäämän ennakoitaan siten pysyvän alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ohjelmakauden aikana. Näissä ennusteissa oletetaan, että tietyt julkiset menot, erityisesti tuet, pienenevät ja että muiden menojen, kuten välituotekäytön ja luontoismuotoisten sosiaalisten tulonsiirtojen, kasvua rajoitetaan. Myös julkisten investointien prosenttiosuuden suhteessa BKT:hen ennakoitaan supistuvan vuoden 2022 huippulukeman jälkeen. Vuoden 2022 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen odotetaan vuoteen 2025 mennessä supistuvan, nimittäin 81 prosenttiin vuonna 2024 ja 76,7 prosenttiin vuonna 2025. Komission analyysin perusteella velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä keskimääräisiltä.

¹⁶ Positiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on pienempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan kiristävä.

¹⁷ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (20) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan 2.2 kriteerin mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa 31 päivään elokuuta 2026 mennessä. Ne auttavat vastaamaan kaikkiin tai merkittävään osaan niistä taloudellisista ja sosiaalisista haasteista, jotka tuodaan esiin neuvoston Kyprokselle talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuosina 2019 ja 2020 antamissa maakohtaisissa suosituksissa sekä niissä maakohtaisissa suosituksissa, joita on mahdollisesti annettu elpymis- ja palautumissuunnitelman hyväksymispäivään mennessä. Ne liittyvät erityisesti julkiseen talouteen ja terveydenhuoltoon, työmarkkina- ja sosiaalipolitiikkaan, koulutukseen ja osaamiseen, julkisiin ja yksityisiin investointeihin, vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä rakenneuudistuksiin, joilla parannetaan julkisen sektorin toimintaa, torjutaan korruptiota ja helpotetaan järjestämättömien lainojen vähentämistä pankkisektorilla.
- (21) Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanon odotetaan myötävaikuttavan siihen, että vihreän ja digitaalisen siirtymän eteneminen jatkuu. Ilmastotavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelman kokonaismäärärahoista on 41 prosenttia ja digitaalisia tavoitteita tukevien toimenpiteiden osuus 23 prosenttia. Elpymis- ja palautumissuunnitelman täysimittainen täytäntöönpano siihen kuuluvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti auttaa Kyprosta toipumaan nopeasti covid-19-kriisin seurauksista ja vahvistaa samalla sen palautumiskykyä. Työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemmin muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

- (22) Kypros toimitti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060¹⁸ mukaisen kumppanuussopimuksen ja muut koheesiopolitiikan ohjelmat 30 päivänä joulukuuta 2021. Kyproksen on määrä ottaa vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan rahastojen ohjelmasuunnittelussa huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset noudattaen asetusta (EU) 2021/1060. Tämä on edellytys sille, että koheesiopolitiikan rahastoista saatavan taloudellisen tuen vaikuttavuus paranee ja sen tuoma lisäarvo on mahdollisimman suuri ja että samalla edistetään koordinoitua, täydentävyyttä ja yhtenäisyyttä näiden koheesiopolitiikan rahastojen ja muiden unionin välineiden ja rahastojen välillä. Elpymis- ja palautumistukivälineen ja koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon onnistuminen edellyttää myös investointien pullonkaulojen poistamista, jotta voidaan tukea vihreää ja digitaalista siirtymää sekä tasapainoista aluekehitystä.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

(23) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla vastataan, Kyproksella on lisähaaste, joka liittyy valtionyhtiöiden hallintointiin. Hallintointijärjestelmässä on puutteita kansainvälisten vaatimusten suhteen (esim. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön suuntaviivat valtionyhtiöiden omistajaohjauksesta ja Maailmanpankin työkalupakki valtionyhtiöiden omistajaohjausta varten), mikä heikentää Kyproksen tuottavuutta ja liiketoimintaympäristöä. Erityisesti taloudellisen suorituskyvyn ja julkisten tavoitteiden läpinäkyvyyden ja niihin liittyvän vastuuvollisuuden lisääminen parantaisi valtionyhtiöiden tehokkuutta ja tuloksellisuutta. Niin vaikuttaisi myös parhaiden käytäntöjen toteuttaminen, kuten valtionyhtiöiden hallintoelinten jäsenten ansioihin perustuva ja läpinäkyvä nimitysmenettely ja valtionyhtiöiden omistajaohjauksen siirtäminen politiikan alan mukaisilta vastuuministeriöiltä tehtävään tarkoitettuun keskuselimelle. Niiden kaupallisesti kannattavien markkinoiden avaaminen, joilla valtionyhtiöillä on tällä hetkellä määräävä asema (esimerkiksi energiamaarkkinat), tehostaisi näitä markkinoita, nopeuttaisi vihreää ja digitaalista siirtymää ja auttaisi monipuolistamaan taloutta. Valtionyhtiöitä koskevien toimien toteuttaminen tehostaisi Kyproksen hallintoa ja tekisi paikallisten ja ulkomaisten yritysten markkinoista oikeudenmukaisemmat ja läpinäkyvämmät. Tämä on Kyproksen pitkän aikavälin strategian ja sen perustana olevan toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaista (toimintasuunnitelman aihealue, joka koskee valtionyhtiöiden nykyaikaistamista ja sopivien kannustimien luomista innovointiin ja tehostamiseen). Valtionyhtiöiden hallinnon parantamiseen tähtäävät toimenpiteet saattavat auttaa julkisen talouden velan vähentämisessä, sillä valtionyhtiöiden hallinnon parantaminen lisäisi julkisen sektorin tehokkuutta. Ne saattavat myös auttaa parantamaan liiketoimintaympäristöä ja lisäämään kasvupotentiaalia.

- (24) Komission unionin valtion- tai hallitusten päämiesten Versailles'n julistuksessa antaman toimeksiannon mukaisesti ehdottaman REPowerEU-suunnitelman tavoitteena on poistaa mahdollisimman pian asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tulevasta fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Tätä varten komissio aikoo määrittää vuoropuhelussa jäsenvaltioiden kanssa sopivimmat kansallisen, alueellisen ja unionin tason hankkeet, investoinnit ja uudistukset. Näiden toimenpiteiden tavoitteena on vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista yleensä sekä siirtyä tuomaan fossiilisia polttoaineita muualta kuin Venäjältä.

(25) Uusiutuvien energialähteiden koko potentiaalinen käyttöönotto Kyproksessa voitaisiin jatkaa ja nopeuttaa erityisesti sujuvoittamalla edelleen lupamenettelyjä ja investoimalla enemmän aurinkoenergiaan. Kypros ei tällä hetkellä käytä kaasua, mutta öljyn osuus energiapaletista on 85,6 prosenttia. Koska energian hinnat maailmanmarkkinoilla vaihtelevat suuresti, Kyproksen talouden kestävyys kannalta on ratkaisevan tärkeää vähentää voimakasta riippuvuutta öljystä. Öljyn saanti on täysin riippuvaista tuonnista, mutta vain 1 prosentin tuonti Venäjältä on selvästi alle unionin keskiarvon, joka on 23 prosenttia¹⁹. Energiatoimitusten monipuolistamiseksi ja tuontiriippuvuuden vähentämiseksi Kypros hyötyisi siitä, että se kehittäisi nopeammin kaasuntuonti-infrastruktuuria, joka voisi olla vety-yhteensopiva tulevaisuudessa, kaasuyhteenliittäjä, jotka ovat myös vetyvalmiita tulevaisuudessa, ja sähköyhteenliittäjä, jotta uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämistä voitaisiin helpottaa. Lisäksi merialueilta äskettäin löydettyt kaasukentät tarjoavat Kyprokselle merkittävän tilaisuuden parantaa energiaomavaraisuuttaan samalla kun se toteuttaa toimia vauhdittaakseen uusiutuvia energialähteitä ja energiatehokkuutta koskevia toimenpiteitä. Kaasuun liittyvissä uusissa infrastruktuuri- ja verkkoinvestoinneissa suositellaan mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon tulevaisuuden vaatimukset, jotta pitkän aikavälin kestävyys voidaan mahdollistaa muuttamalla infrastruktuuri ja verkot tulevaisuudessa kestäviä polttoaineita hyödyntäviksi. Lisäksi energiatehokkuutta lisääviä toimia voitaisiin laajentaa ja vauhdittaa, myös liikenteessä. Energiatehokkuutta lisäävien toimenpiteiden odotetaan myös auttavan energiaköyhyyteen, jota huomattava osa väestöstä (20,9 prosenttia) kokee, tarvittaessa myös koheesiopolitiikan varojen avulla. Kyproksen on tarpeen edelleen nostaa tavoitetasoa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä sekä uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden lisäämisessä 55-valmiustavoitteita vastaavasti.

¹⁹ Eurostat (2020), Venäjän tuonnin osuus maakaasun, öljyn ja kivihiiilen kokonaistuonnista. EU27:n keskiarvon osalta kokonaistuonti perustuu EU27:n ulkopuolelta tulevaan tuontiin. Kyproksen osalta kokonaistuonti sisältää EU:n sisäisen kaupan. Öljy sisältää raakaöljyn ja jalostetut öljytuotteet.

- (26) Nopeutettu siirtyminen ilmastoneutraaliuteen ja luopuminen fossiilisista polttoaineista aiheuttaa monilla aloilla huomattavia rakenneuudistuskustannuksia. Kypros voi kuitenkin hyödyntää koheesiopolitiikan yhteydessä oikeudenmukaisen siirtymän mekanismeja siirtymisen sosioekonomisten vaikutusten lieventämiseksi alueilla, joilla vaikutukset ovat suurimmat. Lisäksi Kypros voi hyödyntää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1057²⁰ perustettua Euroopan sosiaalirahasto plussaa parantaakseen työllistymismahdollisuuksia ja vahvistaakseen sosiaalista yhteenkuuluvuutta.
- (27) Neuvosto on tutkinut vuoden 2022 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto²¹ ilmenee suosituksesta 1.
- (28) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimia noudattaakseen euroaluetta koskevassa vuoden 2022 suosituksessa esitettyjä suosituksia. Kyproksen osalta tämä ilmenee erityisesti suosituksista 1 ja 2.

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21).

²¹ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(29) Neuvosto on tutkinut vuoden 2022 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2022 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät suosituksista 1, 2, 3 ja 4. Suositukset 1 ja 2 edistävät myös euroalueelle annettujen vuoden 2022 suositusten, erityisesti suositusten 1 ja 4, täytäntöönpanoa. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla finanssipolitiikan toimenpiteillä autetaan muun muassa korjaamaan epätasapainoja, jotka liittyvät suureen julkisen talouden velkaan. Suosituksessa 2 tarkoitetuilla politiikoilla autetaan korjaamaan muun muassa epätasapainoja, jotka liittyvät suureen yksityiseen velkaan, rajoittamalla yksityisen sektorin liiallista lainanottoa. Niillä puututaan myös epätasapainoihin, jotka liittyvät suureen julkiseen velkaan ja vaihtotaseen alijäämään, monipuolistamalla taloutta sekä järjestämättömien lainojen suureen määrään liittyviin epätasapainoihin. Suosituksessa 3 tarkoitetuilla politiikoilla autetaan korjaamaan muun muassa suureen julkiseen velkaan liittyviä epätasapainoja lisäämällä julkisen talouden tehokkuutta ja pitkän aikavälin kasvua sekä yksityiseen ja ulkomaiseen velkaan liittyviä epätasapainoja lisäämällä pitkän aikavälin kasvua. Suosituksessa 4 tarkoitetuilla politiikoilla autetaan korjaamaan muun muassa haavoittuvuustekijöitä, joita liittyy suureen ulkomaiseen velkaan pitkällä aikavälillä.

SUOSITTAA, että Kypros toteuttaa vuosina 2022 ja 2023 toimia, joilla se

1. varmistaa vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen kanssa, kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille; on valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa; lisää julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla; harjoittaa vuoden 2023 jälkeen finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä;

2. etenee elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanossa 28 päivänä heinäkuuta 2021 annettuun neuvoston täytäntöönpanopäätökseen sisältyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden mukaisesti; saattaa nopeasti päätökseen komission kanssa käytävät neuvottelut vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjoista, jotta niiden täytäntöönpano voidaan aloittaa;
3. toteuttaa toimenpiteitä valtionyhtiöiden hallinnoinnin parantamiseksi kansainvälisten vaatimusten mukaisesti;
4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja monipuolistaa edelleen energiatoimituksia; nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa erityisesti sujuvoittamalla edelleen lupamenettelyjä ja lisäämällä aurinkosähköä; kehittää energiaverkkoyhteyksiä naapurimaiden kanssa ja laajentaa ja nopeuttaa energiatehokkuutta lisääviä toimenpiteitä, myös liikennealalla.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja